Cu Marcel Spinei, dirijorul Ansamblului CONTEMPORAN, despre FESTIVALUL DE MUZICĂ BIZANTINĂ ȘI CONTEMPORANĂ DE LA BUCUREȘTI

(Grigore Constantinescu – 28 martie 2008)

Concertul Ansamblului CONTEMPORAN, susținut la Ateneul Român, Sala Studio, la 23 martie 2008, în cadrul Festivalului de Muzică Bizantină și Contemporană, ediția a IV-a, a fost dedicat Zilei Naționale a Elladei – 25 Martie.

Cred că este un prilej destul de rar pentru audiția unor creații care oferă un asemenea arc peste timp.

În el s-au regăsit din muzica și poezia celor două țări, prin compozitori și poeți de primă strălucire.

Dar și interpreți, soliști ai concertului, pe care aș dori să-i amintim, poate chiar în ordinea abordării lucrărilor.

O fac cu deosebită plăcere și, poate mai târziu, vă voi explica de ce. Iată, aceștia au fost, interpreți și compozitori, cei cu care am realizat programul: Valentin Birzu - Clarinet /Saxofon, Florin Ciofică – Tuba, Marian Micu – Percuție, Șerban Vasile – Bariton, Sanda Spinei – Pian/Sintetizator, Ioan Marius Lăcraru – Vioară / Violă, Marcel Spinei – Violoncel, precum și compozitorii: Mihaela Stănculescu-Vosganian, Ulpiu Vlad, Octavian Nemescu, Fred Popovici, Marcel Spinei – conducătorul ansamblului CONTEMPORAN.

Cum a fost concepută desfășurarea concertului?

Acești compozitori deja menționați au participat alături de interpreți, dirijându-și propriile lucrări, sau (și) relatând publicului amănunte legate de crearea acestor opere, despre crezul lor estetico-filosofic etc.

În felul acesta, întreg programul a devenit, să spunem, „interactiv” ...creându-se un adevărat dialog cu publicul select, prezent la concert.

Din perspectiva derulării sale, ați fost principalul prezentator, alături de Fred Popovici.

Vreau să adaug că invitat de onoare a fost dl. Thanos Kafopoulos, primul secretar și consilier cultural al Ambasadei Statului Ellen la București, care a vorbit publicului despre importanța zilei de 25 Martie – Ziua Naționala a Elladei (traducerea a fost făcută de mine, ca gazdă.)

O caracterizare a muzicii prezentate?

Programul interpretat a fost dens, și s-a desfășurat pe spații muzicale vaste: de la muzica de influență bizantină (Marcel Spinei – Cântare bizantină op.53 pentru bariton și pian – prezentată în prima auditie mondială, lucrare ce se înscrie și în titlul Festivalului), la muzica de cercetare științifică (interacțiuni de cercetare a științelor exacte cu filosofia, estetica și muzica etc.), precum Iannis Xenakis – Paille in the wind, pentru violoncel și pian, prezentată în primă audiție, sau muzica riguroasă, precum lucrarea lui Fred Popovici – Itineraire Ã, lâ Interieure du son III – Pour

Contemporain, pentru ansamblu, C.D., și muzică de atmosferă, precum piesa lui Dimitrios Doulias – Shadows of the Nights – For Marcel Spinei, pentru violoncel, C.D. etc.

Mi se pare că trebuie să rememorăm acest Program, căci, nu de multe ori, într-o stagiune, figurează atâtea nume celebre, cu lucrări deosebite, adunate în aceeași seară.

Desigur. Iată deci configurația programului:

Marcel Spinei – Byzantine song op.53, pentru bariton și pian, p.a.a.

Dimitrios Doulias – Shadows of the Nights For Marcel Spinei, pentru vlc, CD, p.a.a.

Dan Dediu – Trio - For Contemporani, pentru cl, vna, vlc, p.a.

Jorgos Kouroupos – Le Lait du Litoral, pentru bariton, vlc, pno, perc., pe versuri de Andrei Embiricu, p.a.

Vlad Ulpiu – Lamento II, pentru vlc, CD, p.a.

Theodor Antoniou – Trio, pentru vna, vlc, pno, p.a.a.

Octavian Nemescu – Pour Contemporain, pentru vlc, ansamblu, CD, p.a.

Jorgos Zervos – Chorocronie III, pentru cello solo, p.a.

Mihaela Stănculescu-Vosganian – Never ending..., pentru vioară și voce procesată, p.a.

Fred Popovici – Itineraire à interieure du son III Pour Contemporain, pentru ansamblu, CD, p.a.

Iannis Xenakis – Paille in the wind, pentru vlc, pno, p.a.

Marcel Spinei – Muzica op.24 nr.4 Pour Contemporain, pentru bariton, ansamblu, p.a.a.

Din cele ce îmi spuneți, în această seară elleno-română de muzică, majoritatea lucrărilor au fost în primă audiție, iar câteva în prima audiție absolută (p.a.a.). Nu este simplu un asemenea proiect, mai cu seamă că unii creatori erau aici pentru prima dată în România.

Tocmai din această motivație, despre compozitorii elini am notat cateva date, în dorința de a-i avea și altădată oaspeți la București: Theodor Antoniou (1935, Atena). Studii: la Conservatorul Național Superior de Muzică din Atena și la München Musikhochschule. Compoziții: a scris lucrări dodecafonice și seriale, pentru orchestră, muzică de cameră, film, teatru s.a. Lucrările lui au fost publicate de edituri precum: Bärenreiter Verlag (Germania), G. Schirmer (USA) și Philippos Nakas (Grecia). A fost director al unui Conservator din Boston, actualmente prof. univ. de compoziție la Universitatea din Boston si Președinte al Uniunii Compozitorilor din Ellada. La cererea mea ne-a scris acest Trio pentru violină, violoncel, pian, care s-a cântat în premieră. Jorgos Kouroupos (1942, Atena). Studii: la Conservatorul Athinon din Atena (1965), pian cu prof. Ekaterina Pantzari, Spiro Farandato, s a. A studiat matematica în cadrul Universității din Atena (diploma, 1967). Se perfecționează în compoziție la Paris, la Conservatoire National (1968-1972), la clasa lui Olivier Messiaen. Compoziții: a scris lucrări – în special pentru voce și diferite

ansambluri camerale, o operă, muzică de teatru s.a. A fost director al Operei din Atena, este director al Orchestrei Simfonice Colours din Atena și prof. universitar la Universitatea din Atena. Dimitrios Doulias (1960, Aigion-Patra, Ahaias). Studii: la Conservatorul Național Superior de Muzică din Atena (1984), chitara cu prof. Dimitrios Fabas și Gherasimos Miliaresis (din România), iar teoretice cu prof. Iorgos Vokhos și Jorgos Kalianos. Se perfecționează la München, la S.E.E. / Institutul de muzică electronică și imprimare (1986-1990). A participat la diferite seminarii cu: Karlheinz Stockhausen, Richard Ankebrand. Compoziții: a scris peste 200 de lucrări de muzică clasică, interpretate în special în Ellada și Europa – în majoritate sunt de tip electronic; Muzică ușoară de tip electronic: muzică de atmosferă, psyhedelica, Roc, Pop, Jazz, etc.Compact Disc – de grup, apărute: două în Germania, iar altul în Ellada. A dedicat lucrarea Shadows of the Night ce s-a cântat, lui Marcel Spinei. Iannis Xenakis este un nume prea cunoscut actualmente, ca să mai pot adăuga ceva...

Care este opinia organizatorului, a managerului acestui eveniment?

Consider că a fost un concert de înaltă ținută artistică, de mare clasă, putând a fi repetat cu succes în cele mai prestigioase centre culturale ale lumii. Ca realizare, programul a fost mai dificil, în special pe plan interpretativ, căci, s-a desfășurat pe spații muzicale largi, străbătute cu multă atenție, pentru a respecta stilul fiecărui compozitor. De altfel, soliștii au început parcurgerea acestor lucrări cu proximativ trei luni, cu repetiții intense, solo și de grup. În general, publicul nu realizează cantitatea de timp folosit de către un interpret pentru a învăța și prezenta o lucrare muzicală. Publicul nu se gândește la nenumăratele etape care sunt parcurse de interpret (de la analiza lucrării, la spațializarea pe instrument, la descifrarea sonoră a semnificațiilor, etc. – lucrările fiind în primă audiție), până a ajunge în starea finală.

După atâta efort, o concluzie posibilă, în speranța continuării?

Ne bucurăm mult de reușita acestui concert! E adevărat, au fost și sunt unele probleme în organizarea acestor manifestări de muzică. Dar semnificația concertului a fost foarte mare, căci se prezintă muzică cultă din două țări cu autori recunoscuți pe plan mondial, evenimentul cultural fiind dedicat Zilei Naționale a Elladei – 25 Martie la nivelul elitei.

De ce această observație ?

Pentru că unii reprezentanți elleni au preferat, pentru sărbătorirea acestui eveniment la București, de-a lungul timpului, să prezinte publicului românesc numai muzică ușoara din Ellada, și mai rar cea populară, de mare acces la publicul larg, de consum, cu succes rapid. Pentru susținerea acestor spectacole, au fost găsite ușor și din plin fondurile economice necesare! Pentru muzica cultă, mai greu, și cu multă zgârcenie. În anul acesta, din păcate, nici o societate comercială ellină, asociație de oameni de afaceri, nici o organizație culturală, etc. ce își au sediile în Romania (și Ellada), la care ne-am adresat (în număr de peste 50), nu a fost sensibilă în a sprijini acest act de cultură. Iar unii oameni de afaceri, care, de exemplu, au propus să susțină asemenea acțiuni culturale (anul trecut) și-au achitat promisiunile numai în parte, multi soliști rămânând neplătiți.

Nici un act cultural nu mai are suficientă importanță!

Soliștii ansamblului au cântat benevol în acest concert, din pasiune pentru muzica de o calitate extraordinară, dar, așa, ca pe vremuri ce le credeam de mult apuse.